

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı**

**İLKÖĞRETİM 4-8. SINIF ÖĞRETİM PROGRAMLARININ
ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜREÇLERİNDE
GAZETE KUPÜRLERİNDEN YARARLANMA**

ANKARA - 2008

ÖĞRENME-ÖĞRETME ARACI OLARAK GAZETE KUPÜRLERİNDEN YARARLANMA

Gazeteler, güncel bilgiye ulaşılabilir en kolay kaynaklardan biri olması açısından öğrenme-öğretme amaçlı kullanılabilir. Gazeteler içerdikleri farklı konulardaki (şehir, ülke, dünya, ekonomi, sağlık, bilişim, kültür-sanat, spor, eğitim vb.) haberler, zengin görsel unsurlar (resim, fotoğraf, şema, grafik, harita vb.) ve her düzeyde (okul öncesinden, yükseköğretime) içerdikleri bilgilerle her derste kullanılabilecek bir araçtır.

Gazeteler, ders ve ders kitaplarından edinilen bilginin pekiştirilmesinde ve hedeflenen becerilerin kazanılmasında, günlük yayınlanması açısından **“her gün yenilenen bir kitap”** işlevi görmektedir. Böylece gazete kupürleri, ders kitabından daha ucuz; kesilebilmesi, yapılandırabilmesi, katlanabilmesi açısından da etkili bir kaynaktır. Bu açıdan gazetenin tamamı değil; konu ve içerik ile ilgili gazete kupürünün eğitim açısından kullanımı esas alınmaktadır.

Gazete kupürlerinin derslerde bir eğitim materyali olarak kullanılması ile öğrenciler;

- Okul içi ve okul dışı yaşam; geçmiş ve gelecek arasında bağ kurabilir.
- Derste edindiği bilgiyi, güncel bilgi ile harmanlarken; okuma, konuşma, yazma, anlama, dinleme, iletişim, kendini ifade etme, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirir.
- Elde ettiği bilgileri farklı kaynaklarla karşılaştırırken, eleştirel bir bakış açısı edinerek; medya okuryazarlığı konusunda bilinç kazanabilir. “Gerçek” ve “kurgu” arasındaki farkı ayırt edebilir. Bu açıdan benzer amaçları olan ve İlköğretimde seçmeli ders olarak okutulan Medya Okuryazarlığı dersinde edinilen bilgiler pekiştirebilir; beceriler geliştirebilir.
- Gazetelerdeki güncel konuları yaşadığı yerden, Türkiye’den ve dünyadan örneklerle incelerken, kendisinin de toplumun bir parçası olduğunun farkına varabilir.
- Ders işlenişinde kullanılacak gazete kupürleri ile toplumsal olaylara karşı duyarlı, sorumlu; içinde yaşadığı toplumu ve dünyayı tanıyan birey olma şansını kazanır.

Gazete kupürleri, öğrencilerle ebeveynleri ve diğer aile bireyleri arasındaki iletişimin güçlenmesini sağlar. Öğrenciler sık sık ebeveynlerinin haber okuma davranışlarının benzerini veya daha iyisini yapmaya istekli olurlar ve haberler hakkında konuşmak ebeveynler için çocuklarını, büyüklerin sohbetlerine katmanın bir yoludur. Örneğin; çevre atıklarının denize ve akarsulara akıtılmasına ilişkin haber içeren gazete kupürünü keserek çocuğunun bu konudaki fikirlerine ilişkin sorular sorabilir. Bu konuyu Fen ve Teknoloji, Sosyal Bilgiler derslerinde öğrendikleri ile pekiştirmesine yardımcı olur. Ayrıca, veliler öğrencilerle birlikte ilgili haber kupürlerini bir hafta boyunca toplayabilirler. Bu açıdan aile bireyleri gazetenin derslerde kullanımı konusunda öğrenciye model olabilir ve öğrenmeye rehberlik edebilir. Gazetenin derslerde kullanımı ile öğretmen-veli-öğrenci işbirliği eğitimsel açıdan da gerçekleşebilir.

Programda bazı kazanımlar için önerilen eşleştirmelerin dışında; zümre öğretmenlerinin ve dersler arası zümrenin kararı ile okul şartları, öğrenci seviyesi, çevre şartları vb. durumlar göz önünde bulundurularak yeni eşleştirmeler yapılabilir ve etkinlikler tasarlanabilir. Öğretmenlerin gazete kupürlerini kullanarak yapacakları etkinliklerle ilgili aşağıda bazı öneriler yer almaktadır. Bu öneriler imkânlar ölçüsünde geliştirilebilir zenginleştirilebilir.

- Gazete kupürlerinin eğitim amaçlı kullanımının etkin ve kalıcı olması için öğretmenler, zümre öğretmenleri ve diğer ders öğretmenleri ile yapacakları etkinlikler konusunda kararlar almalıdır. Bu amaçla birden fazla dersin içeriği dikkate alınarak disiplinler arası etkinlikler tasarlanabilir. Örneğin; çeşitli gazetelerden bir hafta boyunca hava tahmin raporları takip edilir. Hava tahminlerinden elde edilen sayısal veriler matematik dersinde; grafik okuma becerisinin geliştirilmesi yanında; sosyal bilgiler dersinde yaşanan şehir ya da bölgenin hava şartları ve iklim özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunmak için kullanılabilir.
- Gazete kupürleri kullanılarak etkili bir öğrenme-öğretme ortamı oluşturulması için; gazetelerin genel düzeni, belli bölümlerin amaçları, belli bilgilerin nereden bulunabileceği, başlıkların amacı ve kullanılması, gazetelerde yer alan resim, şekil, şema grafik ve gazetelerin nasıl okunacağı konusunda öğrenciler bilgilendirilmelidir.
- Öğretmenler öğrencilere (eğer mümkünse velilere) dönemin başında gazete kupürlerinden yararlanmanın önemini vurgulayan ve nasıl yararlanılacağı konusunu açıklayan bir yönerge hazırlayarak dağıtabilirler.
- Öğretmen pedagojik ve eğitim açısından uygunluğunu dikkate alarak farklı gazetelerden dersin amacına uygun kupürler belirleyebilir. Bu kupürleri dersin başında ya da sonunda konu ile ilişkilendirebilir. Öğretmen gazetenin hangi bölümünü, hangi kazanım için, hangi yöntem ve teknikle kullanacağını önceden belirlemelidir. Gerekirse öğrenci için; sınıf içi, sınıf dışı ve sanal ortamda hazırlanan etkinliklere yardımcı materyal hazırlayabilir.
- Gazete kupürlerinden yararlanırken; tartışma grupları oluşturma, haber defteri/dosyası düzenleme, sınıf ya da okul gazetesi oluşturma gibi tekniklerden yararlanılabilir.
- Etkinliklerde yararlanılan gazete kupürleri sınıf panosunda kullanılabilir. Okul gazetesinde de bu materyallerden yararlanılabilir.

Öğrenme-öğretme sürecinde gazete kupürlerinden yararlanmaya yönelik olarak programın kazanım tablolarında konu ile ilgili ilişkilendirmeler yapılmıştır. Bu ilişkilendirmeler açıklamalar sütununda yer almaktadır. İlişkilendirilen kazanımların sınırları içinde kalınarak ilgili gazete kupürlerinin, fotokopilerinin ya da gazetenin sanal ortamda (internet) sınıfa getirilip öğrenme-öğretme sürecinde kullanılması öngörülmekte ve güncel olaylarla ilişkilendirilerek kazanımlara ulaşılması hedeflenmektedir.

İLKÖĞRETİM SOSYAL BİLGİLER DERSİ 6-7. SINIF ÖĞRETİM PROGRAMINDA “GAZETE KUPÜRLERİNDEN YARARLANMA” İLE İLİŞKİLENDİRİLEN KAZANIMLAR

SINIF	ÖĞRENME ALANI/ÜNİTE	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
6. Sınıf	Birey ve Toplum/ Sosyal Bilgiler Öğreniyorum	1. Yakın çevresindeki bir örnekten yola çıkarak bir olayın çok boyutluluğunu fark eder. 4. Bir soruna getirilen çözümlerin hak, sorumluluk ve özgürlükler temelinde olması	Adli nitelikte bir olay, çevre kirliliği, işsizlik, enerji kaynakları, eğitim, trafik vb. hakkında yazıları içeren gazete kupürleri toplanarak yazılı ve sözlü raporlar ve panel tartışmaları için kullanılabilir.
	Kültür ve Miras/ İpek Yolu Türkler	8. Örnek incelemeler yoluyla kutlama ve törenlerimizdeki uygulamaların kültürümüzü oluşturan unsurlarla ilişkisini değişim ve süreklilik açısından değerlendirir.	Kutlama ve törenlerimize ilişkin bilgi ve yorum içeren gazete kupürlerinden yararlanılarak değerlendirmeler yapılır.
	Üretim, Dağıtım ve Tüketim/ Ülkemizin Kaynakları	1. Ülkemizin kaynaklarıyla ekonomik faaliyetlerini ilişkilendirerek, bunların ülke ekonomisindeki yerini ve önemini değerlendirir. 3. Vatandaşlık sorumluluğu ve ülke ekonomisine katkısı açısından vergi vermenin gereğini ve önemini savunur. 4. Doğal kaynakların bilinçsizce tüketilmesinin insan yaşamına etkilerini tartışır. 5. Nitelikli insan gücünün Türkiye ekonomisinin gelişmesindeki rolünü değerlendirir. 6. İlgi duyduğu mesleklerin gerektirdiği eğitim, beceri ve kişilik özelliklerini araştırır.	Ülke kaynaklarından madenler, topraklar, sular ve ormanlarla ilgili gazete kupürlerinden yararlanılarak ülkemizin kaynaklarının ekonomik kullanılması ile ilgili uygulamalar değerlendirilebilir. Vergi vermenin gereğine ve önemine ilişkin gazete kupürlerinden yararlanılarak sunu hazırlanabilir. “Doğal Kaynaklar ve Tüketim” ile ilgili gazete kupürlerinden yararlanılarak kompozisyon yazdırılabilir. İş ilanları ile ilgili gazete kupürleri inceletilerek öğrencilerin kişilik özellikleriyle seçmeyi düşündükleri mesleklerin özelliklerini karşılaştırmaları istenebilir.
	Küresel Bağlantılar/ Ülkemiz ve Dünya	2. Ülkemizin diğer ülkelerle olan ekonomik ilişkilerini, kaynaklar ve ihtiyaçlar açısından değerlendirir. 4. Ülkemizin diğer ülkelerle doğal afetlerde ve çevre sorunlarında dayanışma ve işbirliği içinde olmasının önemini fark eder. 5. Uluslararası kültür, sanat, fuar ve spor etkinliklerinin toplumlar arası etkileşimdeki rolünü değerlendirir.	Diğer ülkelerle olan ekonomik ilişkilerimizle ilgili gazete kupürleri inceletilerek ihracat ve ithalatımızla ilgili tablo ve grafikler hazırlanabilir. Çevre sorunları ve doğal afetlerde yardımlaşma, dayanışma ve işbirliğiyle ilgili gazete kupürlerinden yararlanılarak konuyla ilgili değerlendirmeler yapılabilir. Gazetelerin kültür, sanat ve spor sayfalarından konu ile ilgili kupürler toplanarak pano oluşturulabilir.
	Güç, Yönetim ve Toplum/ Demokrasinin Serüveni	3. Demokratik yönetimlerde yaşama hakkı, kişi dokunulmazlığı hakkı, din ve vicdan özgürlüğü ile düşünce özgürlüğüne sahip olunması gerektiğini savunur.	Hak ve özgürlüklerle ilgili haber, makale, yazı dizileri, röportaj vb. kupürlerden yararlanılarak demokratik yönetimlerde hak ve özgürlüklerin kapsamı değerlendirilebilir ve görüşler tartışılabilir.

SINIF	ÖĞRENME ALANI/ÜNİTE	KAZANIMLAR	AÇIKLAMALAR
7. Sınıf	İnsanlar, Yerler ve Çevreler/ Ülkemizde Nüfus	4. Örnek incelemeler yoluyla göçün neden ve sonuçlarını tartışır.	Göçün neden ve sonuçlarıyla ilgili gazete kupürlerinden yararlanılarak konu ile ilgili tartışmalar yaptırılabilir.
	Üretim, Dağıtım ve Tüketim/ Ekonomi ve Sosyal Hayat	6. Eğitimin meslek edindirme hedefini kavrayarak ilgi ve yetenekleri doğrultusunda meslekî tercihlerine yönelik planlama yapar.	İnsan kaynakları, iş ilanları vb. ile ilgili gazete kupürleri incelenerek mesleklerin istediği niteliklerle mesleki tercihlerine yönelik tercihlerini karşılaştırmaları istenebilir.
	Küresel Bağlantılar/ Ülkeler Arası Köprüler	2. Küresel sorunlarla uluslararası kuruluşların kuruluş amaçlarını ilişkilendirir. 3. Küresel sorunların çözümlerinin yaşama geçirilmesinde kişisel sorumluluğunu fark eder. 4. Düşünce, sanat ve edebiyat ürünlerinin, doğal varlıkların ve tarihi çevrelerin ortak miras ögesi olarak yaşatılmasında insanlığın sorumluluğunun farkına varır.	Küresel sorunlara ilişkin uluslar arası düzeyde bulunan çözümler ve ilgili kuruluşların çalışmalarıyla ilgili gazete kupürlerinden yararlanılarak sunu hazırlatılabilir. Sanat, edebiyat, kültür vb. ile ilgili gazete kupürleri incelenerek kültürel değerleri geliştirmede bireysel sorumluluklar tartışılabilir.
	Bilim, Teknoloji ve Toplum/ Elektronik Yüzyıl	2. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gelecekteki yaşam üzerine etkilerine ilişkin yaratıcı fikirler ileri sürer. 3. Tıp alanındaki buluş ve gelişmelerle insan hayatı ve toplumsal dayanışma arasındaki ilişkiyi fark eder.	Gazetelerden organ nakli, kan bağıışı, tıp alanındaki yenilikler vb. ile ilgili gazete kupürleri toplanarak konuyla ilgili sunu hazırlatılabilir.